

TISKOVÁ ZPRÁVA OSTRAVA

PETR PANZENBERGER JAKO RICHARD III. NEJSLAVNĚJŠÍ SHAKESPEARŮV ZLODUCH V NOVINCE ČINOHRY NDM

Po 60 letech vrací činohra Národního divadla moravskoslezského na jeviště jednu z ikonických tragédií Williama Shakespeara (1564–1616). *RICHARD III.* bude mít v režii Ivana Krejčího premiéru v sobotu 13. ledna v Divadle Jiřího Myrona. V titulní roli Petr Panzenberger. Uvádíme v překladu Martina Hilského, který bude hostem premiéry.

Autor v dramatu o manipulaci, intrikách a bezuzdném vraždění stvořil jednoho z nejslavnějších záporáků všech dob a zřejmě především díky Shakespeareově podání svět donedávna smýšlel o posledním králi z rodu Plantagenetů jen a jen negativně. Co na tom, že historie mluví jinak! Richard žil v letech 1452–1485. Charismatického vévodu z Glostru (psáno také Gloucesteru) opatřil Shakespeare zmrzačenou tělesnou schránkou, zato však ho obdařil velmi obratným jazykem, důvtipem a chorobnou touhou po moci. Svou výmluvností dokáže neuvěřitelné – intrikami rozpoutá vražedné běsnění a stoupá bez skrupulí výš až ke královskému trůnu. Využívá k tomu jak vraždění svých příbuzných a přátel, tak účelových mocenských spojení včetně sňatku s Annou Nevillovou, dcerou „králotvůrce“ hraběte z Warwicku, kterou pak (podle Shakespeara) také zavraždí. Shakespeare Richarda označil i za viníka smrti jeho synovců – právoplatných dědiců trůnu po nejstarším bratru Edwardovi. Richard III. zahynul tragicky už dva roky po nástupu na trůn v prohrané bitvě u Bosworthu. Opravdu vykřiknul před smrtí onu památnou větu: „*Království za koně!*“ nebo je to také jen Shakespeareův dramatický obrat?

V každém případě Richard III. nepřestává ani po staletích diváky fascinovat a svým způsobem bavit přesně tak, jak ho Shakespeare stvořil. „*Shakespeareův vévoda z Glostru začne svět proměňovat k obrazu svému v pokřivenou noční mýru. Rozsévá jedovaté řeči a spustí nová kola násilí a mordů, dokud neodstraní z cesty i toho posledního soka a nezíská královskou korunu. Tato Shakespeareova tragédie vyniká především pohledem do zákulisí moci a jejích pravidel. Uchvátí bystrostí Richardových proslovů a jejich prohnaností. Počínání hlavní postavy sledujeme se zájmem a dávkou jistého vzrušení, přestože jde o postavu zápornou. Shakespeareův květnatý jazyk v brilantním překladu Martina Hilského je plný překvapivých zvrátů a je fascinující pozorovat spletité cestičky, jimiž Richard naplňuje své ďábelské plány,*“ **rozdává dramaturg Pavel Gejguš.**

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz

Novou inscenaci uvádíme na scéně Martina Šimka, kostýmy navrhla Marta Roszkopfová. Hudba Ondřej Švandrlík.

Hrají: Petr Panzenberger, Sára Erlebachová, Petra Kocmanová, Kateřina Breiská, Vladimír Čapka, Petr Houska, Martin Dědoch, Martin Siničák, Jan Fišar, Tomáš Jirman a další.

Shakespearovo drama hrálo NDM (tehdy Státní divadlo Ostrava) pouze v letech 1962–1964 s legendárním Jiřím Adamírou v titulní roli, alternoval Radim Koval (ten inscenaci také režíroval). Nejslavnějším divadelním i filmovým představitelem Richarda III. byl bezesporu britský herec Laurence Olivier.

Shakespeare se při psaní *Richarda III.* inspiroval starším dílem Thomase Morea a převzal pomluvy, smyšlenky a spekulace, které pak přetrvaly až do 20. století. Mocenské boje o anglický trůn nazývané „válkou růží“ mezi rody Lancasterů a Yorků trvaly se střídavými úspěchy tři desítky let (1455–1485). Když na trůn nastoupil v roce 1461 Richardův nejstarší bratr Edward, Richard jej velmi podporoval a stál při něm i v době, kdy proti králi vystupoval další z bratrů – George, vévoda z Clarence. O Clarencově smrti rozhodl sám král Edward IV., ale v Shakespearově podání se o to postaral Richard. Po Edwardově smrti měl Richard vládnout jako protektor za nezletilého Edwardova syna. Dodnes není jasné, zda oba mladí Yorkové – Edwardovi synové – zemřeli v Toweru. A hlavně – za jakých okolností a čí rukou. Někteří historici se přiklánějí i k názoru, že je z cesty nechal odklidit budoucí Jindřich VII. Tudor (lancasterián), protože nechtěl nechat naživu nikoho z právoplatných dědiců. Richardovo panování trvalo pouhé dva roky, během nichž ovšem přišel i o syna a poté i manželku Annu Nevillovou – tu znal od dětství a sňatek s ní (už jako vdovou) nebyl v roce 1472 výsledkem jeho krvavých činů a intrik, jak o tom vypráví Shakespeare. Richardova porážka a smrt v roce 1485 v bitvě u Bosworthu s budoucím Jindřichem VII. jsou považovány nejen za konec války růží, ale i za konec dynastie Plantagenetů. Definitivně mělo znesvářené rody smířit manželství Jindřicha VII. Tudora a Alžběty z rodu Yorků (Edwardovy dcery). Zajímavé je také to, že ostatky Richarda III. byly objeveny až v roce 2012 pod parkovištěm u domu sociálních služeb v Leicesteru (objev přibližuje film Stephena Frearse *Ztracený král*).

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVA
UL. ČS. LEGIÍ 148/14, 701 04 OSTRAVA - MORAVSKÁ OSTRAVA
OSTRAVA!!!

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz